

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Bevezetés a társadalomtudományokba BA-B-DK-103				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Szarvas Márton Marton.szarvas@g.mome.hu				
Kód: BA-B-DK-103	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): DKBA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 1.	Kredit: 5	Tanóraszám: 48 Egyéni hallgatói munkaóra: 102
Kapcsolt kódok: -	Típus: előadás	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): -				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: A hallgató a félév során megismerkedik az alapvető társadalomtudományos fogalmakkal, folyamatokkal azok történetével és kialakulásának folyamatával. Képesség: A hallgató képes felismerni kortárs társadalmi folyamatokat, azokat kritikai szempontok szerint olvassa, elemzi. Attitűd: Hallgató a különböző egyenlőtlenségek (nemi, osztály, rassz, etnicitás, földrajzi) forrását felismeri és a társadalmi felelősségvállalás elvei szerint viszonyul azokhoz. Más társadalmi csoportokhoz empatikusan viszonyul. Autonómia és felelősségvállalás: A hallgató a félév végére képes alapvető társadalomtudományos szövegek olvasására. Adott társadalmi jelenségekre képes reflektáltan viszonyulni tervezési feladatai során.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: <ol style="list-style-type: none">1. A társadalomtudományok története és kortárs diszciplináris felosztása2. Kutatási módszerek és azok korlátai3. Termelés és munka4. Osztály és társadalmi egyenlőtlenségek5. Társadalmi nemek és nemi alapú munkamegosztás6. Város és vidék7. Állam és nemzet				

8. Globális rendszerek és gyarmatosítás
9. Művészeti termelés
10. Digitalizáció
11. Klíma és természet
12. Összefoglalás

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus meneteheti rendszerességű, az alkalmak időpontjai Mikor lesznek megtartva az órák és milyen terjedelemben?. Alkalmak heti bontásban:

1. Hét: A társadalomtudományok története és kortárs diszciplináris felosztása: Megismerkedünk a társadalomtudományos diszciplínák felosztásával (szociológia, antropológia, politológia, közgazdaságtudomány) és a megkülönböztetések kialakulásával.
 - a. Syllabusz ismertetése, előadás, diákok kérdései
 - b. Etnografikus filmrészletek alapján beszélgetünk a félév kérdéseiről, elvárásokról.
2. Hét: Kutatási módszerek és azok korlátai: A társadalomtudományos kutatási módszerek (statisztika, terepmunka, interjú) alapvető fogalmaival foglalkozunk. Elsősorban a prezentált adatok kritikai olvasását gyakoroljuk.
 - a. Előadás, diákok kérdései
 - b. Órai feladat: adatok olvasása, elemzése, kritikája
3. Hét: Termelés és munka: A tárgyak és áruk termelésének vizsgálatán keresztül foglalkozunk a modern kapitalista társadalom történetével, kialakulásával, alapvető ellentmondásaival.
 - a. Előadás, diákok kérdései
 - b. Órai feladat: Filmrészletek alapján az ipari termelés átalakulásáról beszélgetünk
4. Hét: Osztály és társadalmi egyenlőtlenségek: Megismerkedünk a társadalmi egyenlőtlenségeket, ellentmondásokat leíró fogalmakkal (rend, osztály, státus) azok korlátaival.
 - a. Előadás, diákok kérdései
 - b. Órai feladat: csoportmunka, saját társadalmi életút feldolgozása
5. Hét: Társadalmi nemek és nemi alapú munkamegosztás: A gender és a társadalmi reprodukció fogalmán keresztül vizsgáljuk a nemi alapú munkamegosztást és a nemek társadalmi konstrukcióját.
 - a. Előadás, diákok kérdései
 - b. Órai feladat: filmrészletek alapján csoportosan dolgozzuk fel a témát
6. Hét: Város és vidék: Kritikai társadalomföldrajz leírása mentén elemezzük a modern városi környezet kialakulását annak társadalomformáló erejét a város-vidék közötti egyenlőtlenségeket.
 - a. Előadás, diákok kérdései
 - b. Órai feladat: filmrészletek alapján dolgozzuk fel a témát
7. Hét: Állam és nemzet: Kapitalista állam kialakulása Nyugat és Kelet Európában. A nemzettel kapcsolatos narratívák és szimbólumok története és az állami intézményrendszerhez való viszonya.
 - a. Előadás, diákok kérdései
 - b. Órai feladat: Filmrészletek alapján dolgozzuk fel a témát
8. Hét: Globális rendszerek és gyarmatosítás: Világrendszer elemzés módszere, a gyarmatosítás a kapitalizmus létrejöttének összefüggései. Kelet-Európa helye a történelemben.
 - a. Előadás, diákok kérdései
 - b. Órai feladat
9. Hét: Művészeti termelés: kultúra és kulturális intézmények társadalomtudományos vizsgálata.
 - a. Előadás, diákok kérdései
 - b. Órai feladat
10. Hét: Digitalizáció: munka átalakulása, platform munka, prekarizáció. A digitális eszközök társadalomformáló hatása.

11. Hét: Klíma és természet: Hogyan alakítja az emberi társadalom a természetet. Klímaváltozás, kapitalocén és antropocén fogalmai.

- a. Előadás, diákok kérdései
- b. Órai feladat

12. Összefoglalás

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Sorold fel a félév során felmerülő hallgatói feladatokat (pl. kutatás, modellezés, prezentáció)

A tanulás környezete:

x Tantermi

- Stúdió, műterem vagy műhely
- Külső helyszín
- Online
- Egyéb, mégpedig

Teljesítendő követelmények:

- Órai jelenlét, hiányzások maximális száma 3
- 3 db kérdés feltétele online felületen az adott témával kapcsolatban
- Közös társadalomtudományos fogalomtár összeállítása
 - o Minden hallgató egy órára vállal egy fogalmat, amit a közös fogalomtárhoz hozzáad. A fogalmat egy rövid órai prezentáció keretében ismerteti
- 1db ezer szavas esszé készítése a félév végén, amely egy társadalmi jelenséget dolgoz föl.

Értékelés szempontjai:

Félév végi esszé (30 %)

Fogalomtárhoz adott hozzájárulás: (10%)

Órai prezentáció: (20%)

Kérdések: (20%)

Órai aktivitás (20%)

A számonkérésre a vizsgaidőszakban kerül sor.

Értékelés módja:

- Írásbeli felmérő (teszt)
- Szóbeli vizsga (kollokvium)
- Gyakorlati demonstráció (prezentáció, beadott feladat értékelése)
- Egyéb, mégpedig

Az érdemjegy kiszámítása

86–100 % – jeles (5)

71–85 % – jó (4)

61–70 % – közepes (3)

51–60 % – elégséges (2)

0–50 % – elégtelen (1)

Megjelölt oldalszámok szerinti részletek olvasása hétről-hétre az alábbiakból, valamint egyéb, az adott témákhoz kapcsolódó aktuális tanulmányok, esszék értelmező áttekintése.

Angelusz Róbert, Éber Márk Áron, Gecser Ottó (2010): Társadalmi rétegződés olvasókönyv.

<https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/7378?show=full>

Éber Márk Áron (2018): Társadalmi szerkezetek, társadalmi folyamatok. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.

Anthony Giddens (2008): Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest

https://www.academia.edu/33025542/Anthony_Giddens_SZOCIOL%C3%93GIA_M%C3%A1sodik_kiad%C3%A1s

S. Nagy Katalin (2006): Szociológia. Typotex, Budapest

Ajánlott irodalom:

Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába. Orisris Kiadó, Budapest

http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/Bevezetes_soc.pdf

Krémer Balázs (2009): Bevezetés a szociálpolitikába. Napvilág Kiadó, Budapest

https://www.academia.edu/18741577/Bevezet%C3%A9s_a_szoci%C3%A1lpolitik%C3%A1ba_k%C3%B6nyv

Egyéb információk:

Milyen eszközöket szükséges beszereznie a hallgatónak az óra teljesítéséhez? Milyen különleges jellemzői lesznek a kurzusnak?

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,
- Felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,
- Más, tevékenységgel egyes feladatok kiválhatók,
- Teljes felmentés adható.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Oktatók fogadóórája és elérhetősége órarendi időponton kívül. Preferált kapcsolatfelvételi mód.